

LIPOATRÒFIA

SEMICIRCULAR:

PROTOCOL D'ACTUACIÓ

ÍNDEX

1. INTRODUCCIÓ	2
2. PROCEDIMENTS D'ACTUACIÓ MÈDICA:	
2.1 OBJECTIU	4
2.2 PROCEDIMENTS CLÍNICS, DIAGNOSTICS I DE SEGUIMENT	4
2.3 COMUNICACIÓ I COORDINACIÓ ENTRE EL SP, LES MATMPSS I LES AUTORITATS LABORAL I SANITÀRIA.	7
3. PROCEDIMENTS D'ACTUACIÓ EN MATÈRIA DE CONDICIONS DE TREBALL.....	9
4. MESURES PREVENTIVES GENERALS RELACIONADES AMB LA LS	12
ANNEX 1. PROCEDIMENT D'ACTUACIÓ DE L'EMPRESA EN ELS CASOS DE LIPOATRÒFIA SEMICIRCULAR.....	14
ANNEX 2. RECOLLIDA D'INFORMACIÓ MÈDICA PER A LA NOTIFICACIÓ I EL SEGUIMENT DE LA LIPOATRÒFIA SEMICIRCULAR	16
ANNEX 3. RECOLLIDA DE DADES SOBRE LES CONDICIONS DE TREBALL PER A LA NOTIFICACIÓ I EL SEGUIMENT DE LA LIPOATRÒFIA SEMICIRCULAR.....	20
ANNEX 4. ADRECES I TELÈFONS DE VIGILÀNCIA EPIDEMIOLÒGICA, DE L'AUTORITAT LABORAL, DELS CENTRES DE SEGURETAT I CONDICIONS DE SALUT EN EL TREBALL I DE LA INSPECCIÓ DE TREBALL I SEGURETAT SOCIAL	25
REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES	29

1. INTRODUCCIÓ

El febrer de 2007 en una empresa d'oficines de Barcelona, es van detectar els primers casos de lipoatròfia semicircular (LS), a partir dels quals l'Administració Laboral i Sanitària va iniciar les actuacions d'estudi, seguiment i control amb l'objectiu d'investigar els factors d'exposició que han pogut influir en el desenvolupament de la lesió i proposar les mesures preventives/correctores en el centre de treball que correspongui.

La lipoatròfia és una atròfia del teixit adipós situada en el teixit subcutani, que ha estat descrita en diferents parts del cos com ara les cuixes o l'avantbraç. Aquestes lesions es presenten en la majoria dels casos sense simptomatologia acompanyant^{1,2}. La LS es pot donar d'una manera unilateral o bilateral. La pell i el múscul romanen intactes. És reversible en tots els casos, quan finalitza l'exposició als factors de risc que la causen^{3,4}. El seguiment més llarg (11 anys) i amb major nombre d'afectats així ho confirma¹. En aquest seguiment, les dones embarassades, no han mostrat cap tipus d'alteració, fora de la lesió.

L'etiologia és desconeguda i les hipòtesis formulades fins aquest moment són de microtraumatismes^{5,6,7,8} (per pressió reiterada sobre l'àrea afectada), camps electromagnètics i/o electricitat estàtica^{9,10,11}. Cap d'aquestes hipòtesis, ha estat demostrada per estudis observacionals ni experimentals i l'evidència científica del coneixement causal existent correspon als graus 3 o 4 (els més baixos en aquests tipus d'escala)¹².

És arran de la presentació d'aquests casos de LS que es planteja la necessitat que els serveis de prevenció (SP) -tant propis com aliens- disposin d'un protocol d'actuació que especifiqui l'activitat tant de metges/esses del treball de les unitats bàsiques de salut (UBS) com del personal tècnic de prevenció. Una part del protocol d'actuació s'adreça als professionals dels serveis de prevenció (metges/esses del treball) que en puguin detectar algun cas o sospitar-ne l'existència. Una altra part es refereix a l'actuació tècnica en matèria de condicions de treball i està adreçada al personal tècnic del SP per identificar factors possiblement causants de la lesió i establir les mesures de control corresponents.

Totes les recomanacions fetes en aquest protocol deriven de les informacions disponibles fins al moment i estan subjectes a modificacions a mesura que el coneixement ho determini.

Tenint en compte la normativa en matèria de prevenció de riscos laborals, les empreses han d'establir les mesures de prevenció de la lesió (la LS) quan s'hi donin les condicions identificades com a factors de risc associats a aquest trastorn.

Aquestes característiques dels llocs de treball configuren l'entorn de risc identificat en el moment de l'elaboració del protocol.

Aquest protocol té com objectiu donar pautes d'actuació a les empreses i als professionals tècnics dels serveis de prevenció (SP) i de les mútues d'accidents de treball i malalties professionals de la Seguretat Social (MATMPSS) davant la sospita que treballadors/es de la seva empresa puguin estar afectats per la patologia anomenada lipoatròfia semicircular (LS).

2. PROCEDIMENT D'ACTUACIÓ MÈDICA

2.1. OBJECTIU

L'objectiu és orientar sobre les actuacions del/ de la metge/essa del treball del SP: procediments clínics, diagnòstics i de seguiment de les persones afectades per LS i cerca activa de casos.

2.2. PROCEDIMENTS CLÍNICS, DIAGNÒSTICS I DE SEGUIMENT

El circuit d'actuació de l'estudi d'un cas, s'inicia quan el/la metge/essa del treball d'una UBS sospita que un/a treballador/a pateix una LS relacionada amb l'entorn laboral (Annex 1). Aquest estudi ha d'incloure els apartats següents:

2.2.1 VISITES MÈDIQUES PER CAUSA DE LA LS

Cal fer una visita mèdica a cada treballador/a que, com a mínim, inclogui:

- En l'anamnesi:
 - La informació necessària per a descartar altres possibles causes de LS (panniculitis lúpica, esclerodèrmica, altres panniculitis, lipoatròfies per antiretrovirals, per injecció d'insulina o corticoides).
 - Les característiques del lloc de treball que fins aquest moment s'han pogut relacionar mitjançant l'observació en coordinació amb la resta del personal tècnic del SP.
És d'especial interès el recolzament de la persona en la vora de la taula quan està dreta treballant o netejant i també els possibles contactes amb altres mobles. Normalment, aquests moviments són inconscients, per la qual cosa cal valorar la manera com la persona fa les diferents activitats en el seu lloc de treball.
- Exploració física de la lesió:
 - Cal buscar la LS, en primer lloc, en aquelles parts del cos que es recolzen en la vora de la taula quan la persona està dreta.

- En segon lloc, en els avantbraços quan la persona els recolza en la vora de la taula al treballar asseguda (en utilitzar el ratolí de l'ordinador).
- L'exploració i el mesurament de la lesió s'han de fer visualment i per palpació.
- La visualització, quan no és clara, millora en mirar la zona de la lesió des de lluny o de perfil.
- S'ha de recollir la localització de la lesió o de les lesions de LS en el cos.
- Cal mesurar l'amplada i llargada de cada lesió. Quan la lesió es presenta en les cuixes, s'ha de mesurar la distància des del terra al punt mig de la lesió, i la persona ha de dur el calçat que usa normalment.
- Quan la lesió es presenta en altres parts del cos, s'ha de mesurar la distància entre el terra i la lesió en la posició en què té lloc el recolzament sobre la vora de la taula. Aquesta mesura s'ha de repetir per a cada una de les lesions que hi hagi. L'objectiu és confirmar que la lesió es correspon amb l'alçada de la taula, sobretot quan la persona no recorda si s'hi recolza o com o quan ho fa.

2.2.2 EXPLORACIONS COMPLEMENTÀRIES BÀSIQUES A UTILITZAR PER AL DIAGNÒSTIC

La LS té un diagnòstic bàsicament clínic i no disposa de cap prova diagnòstica avaluada que ens permeti objectivar-la i seguir-ne els canvis. Amb l'objectiu de recomanar-ne una, s'han fet consultes a diferents especialistes i s'han avaluat els resultats de l'estudi ecogràfic del teixit adipós superficial, en uns 200 casos de LS. La conclusió és que es tracta d'una prova que no aporta més informació al diagnòstic clínic.

2.2.3 CRITERIS D'AFECTACIÓ

Es considera que **hi ha afectació de LS** quan:

- Es presenta una lesió que consisteix en la pèrdua de continuïtat del teixit subcutani en la cuixa, l'avantbraç, el maluc, l'abdomen o altres parts del cos i que és visible o palpable.
- La lesió no es pot atribuir a altres causes de lipoatròfia conegudes.

Es considerarà que **hi ha sospita d'afectació de LS** quan la inspecció visual i palpació de la zona sospitosa de lesió resulten dubtoses.

En aquests casos el SP realitzarà el seguiment de la zona de la lesió als 15 dies, amb la finalitat de confirmar-la o rebutjar-la.

2.2.4 CERCA ACTIVA DE CASOS

Si es confirma l'existència d'un cas s'inicia la cerca activa de personal afectat entre:

1. Les persones que desenvolupen tasques de tipus administratiu o tècnic en una taula.
2. Persones que duen a terme les tasques de neteja de taules.
3. Altres persones que treballen en taules o amb taules amb vora prima i angular i/o amb electrificació interior amb independència del material de la taula.

2.2.5 CRITERIS I ACCIONS A REALITZAR PEL SEGUIMENT

Si després de la cerca activa de casos es confirma l'existència d'altres casos, cal entendre que les lesions es relacionen amb l'entorn de treball i el SP ha de seguir els passos que s'indiquen a continuació.

La UBS ha d'analitzar la informació recollida sistemàticament des d'un punt de vista epidemiològic. Aquestes dades formaran part de l'informe final d'investigació de l'accident. Així mateix, cal fer el seguiment dels casos i la derivació a les MATMPSS.

El seguiment de les persones afectades i l'evolució de la lesió s'han d'enregistrar de manera que els canvis que es vagin presentant siguin objectivables. També cal enregistrar les modificacions en el lloc de treball de cada persona afectada i les dates en què han estat realitzades amb coordinació amb el personal tècnic del SP, així com els diferents hàbits de treball que a partir de la LS hagi adoptat el/la treballador/a (annex 2).

El seguiment pot incloure una nova visita mèdica -recomanable cada mes i mig- què es recullin les mesures de la LS i es comparin amb les de la primera visita.

2.3 COMUNICACIÓ I COORDINACIÓ ENTRE EL SP, LES MATMPSS I LES AUTORITATS LABORAL I SANITÀRIA.

En el cas de coexistència de diferents empreses que comparteixen instal·lacions, si es confirma un cas de LS en qualsevol de les empreses, cal establir comunicació amb els diferents SP per iniciar la cerca d'altres casos en cadascuna de les altres empreses. Si es confirma algun altre cas, els SP de les empreses concurrents han de seguir el mateix circuit que el definit per a l'empresa principal (annex 1).

En el cas que hi hagi treballadors/es de diferents empreses, és aconsellable que la vigilància de la salut estigui coordinada pel/per la metge/essa del treball de l'empresa principal a fi d'estudiar més eficientment els casos detectats. Aquesta coordinació no impedeix que cadascuna de les altres empreses pugui dur a terme també la vigilància de la salut i el seguiment de la LS.

Atès que les investigacions fetes fins al moment situen les causes de la lesió en l'àmbit laboral, aquests episodis hauran de ser considerats com accidents de treball múltiples i, per tant, l'empresa té les mateixes obligacions que marca la normativa vigent respecte a aquests tipus d'accident.

L'empresa ho ha de comunicar a la mútua com a declaració d'accident de treball quan aquesta mútua ha de participar en el diagnòstic i el seguiment .

Un cop confirmada l'existència d'un cas, s'ha de fer la comunicació d'accident de treball corresponent a l'autoritat laboral, tant si la persona causa baixa com si no, de conformitat amb la normativa vigent¹³.

A més d'aquesta comunicació, en el cas de que hi hagi més de 4 treballadors/es afectats/ades en un mateix centre de treball, ja sigui de la mateixa empresa o de diferents, cadascuna de les empreses ha de comunicar-ho urgentment a l'Autoritat

Laboral en el termini màxim de 24 hores mitjançant telegrama o a través del CAT365 (www.cat365.net).

S'entén per sospita de brot quan hi ha més d'una persona afectada de LS –iniciada en el mateix moment tenint en compte la història natural de la malaltia (és a dir, entre un i quatre mesos d'interval en el període de latència)- en la mateixa empresa o empreses diferents si comparteixen espais de treball.

La notificació del brot s'ha de fer a l'autoritat sanitària (AS) del territori corresponent quan sigui sospita de brot, amb la finalitat de fer un seguiment dels casos per indicar la necessitat de la investigació epidemiològica. La notificació a l'AS és de caràcter urgent quan és tracta d'una sospita de brot, i és pot fer per telèfon, fax o correu electrònic (annex 4) d'acord amb el Decret 395/1996, de 12 de desembre de la Generalitat de Catalunya, pel qual s'estableixen els procediments de notificació de malalties de declaració obligatòria i brots epidèmics al Departament de Salut.

Les empreses han de comunicar a través dels SP els nous casos diàriament a l'AS i l'autoritat laboral del territori respectiu, i també el seguiment i l'evolució d'aquests casos o els canvis en les condicions de treball, segons les recomanacions i models d'aquest protocol en els annexos 2 i 3.

3. PROCEDIMENTS D'ACTUACIÓ EN MATERIA DE CONDICIONS DE TREBALL

Mitjançant l'estudi dels casos de LS s'han observat una sèrie de factors d'exposició a partir dels quals es desprèn la necessitat de disposar d'informació sobre les instal·lacions de l'edifici, del mobiliari i dels equips de treball, així com també de disposar d'una sèrie de resultats dels mesuraments dels paràmetres físics que poden estar associats amb la presència de càrregues electrostàtiques, camps electromagnètics i tensió elèctrica (diferència de potencial) en l'estructura metàl·lica de la taula.

La necessitat de disposar de valors dels paràmetres físics que s'indiquen a continuació, no té com a finalitat avaluar el risc d'aparició de la LS, ja que no es disposa de valors de referència que protegeixin d'aquesta afectació. Els valors mesurats poden ser indicadors de la presència de factors d'exposició i serveixen per facilitar l'estudi de les causes de la LS.

Davant la comunicació del primer cas de lipoatròfia i en cadascun dels casos que apareguin, el servei de prevenció ha d'actuar d'acord amb el procediment següent:

- 1) Establir la distribució dels llocs de treball de les persones afectades en un plànol de la planta i/o la zona de treball.
- 2) Visitar cada lloc de treball i sol·licitar a proveïdors, subministradors, etc. la informació pertinent per disposar de dades referides a:
 - A. Instal·lacions
 1. Sistema de ventilació general (forçat i/o natural). Descripció i característiques.
 2. Sistema de climatització (descripció i característiques).
 3. Sistema d'humidificació de l'aire (descripció i característiques).
 4. Instal·lació elèctrica a la taula o el lloc de treball (descripció tenint en compte connexions de servei, preses de corrent, cablatge...).
 5. Tipus de terra (descripció, materials, tractament antiestàtic de moquetes, catifes, paviment, ...).

6. Descripció d'equips com amplificadors de senyal de telefonia mòbil, xarxes sense fils...

B. Mobiliari

1. Taula de treball (descripció de cada part de la taula: materials, forma, mides, geometria dels cantells tant de la part frontal com de la part lateral, electrificació de la taula especificant si incorpora suport de recollida de cablatge i la seva ubicació, i croquis de la taula).
2. Cadira (descripció i materials, indicant-ne el tractament antiestàtic).
3. Reposapeus (descripció i materials).

C. Equips de treball

Descripció i ubicació (ordinadors de sobretaula, portàtils, impressores, telèfons, PDA...).

3) Realització de mesuraments

Els mesuraments han de ser representatius dels diferents llocs de treball de les persones afectades i de les condicions habituals de treball, que han de quedar descrites en l'informe corresponent.

- A. Condicions termohigromètriques: temperatura seca i humitat relativa de l'aire als llocs de treball afectats i mesurament dels mateixos paràmetres a l'exterior (a l'ombra). Aquests paràmetres s'han de mesurar periòdicament per garantir els nivells d'humitat relativa recomanats.
- B. Camps electromagnètics: camp elèctric (E) i camp magnètic (H) a 50 Hz de freqüència; sempre que hi hagi instal·lacions i/o equipament que puguin generar camps electromagnètics en altres freqüències, cal tenir-los en compte. Les mesures s'han de localitzar en els llocs més pròxims a la persona i han de cercar els valors més alts.
- C. Càrregues electrostàtiques: cal determinar les diferents situacions de generació, acumulació i descàrrega electrostàtica durant les tasques habituals de treball. Cal considerar els nivells d'humitat relativa existents durant els mesuraments, així com altres paràmetres que hi puguin influir.

- D. Estudi de la instal·lació elèctrica de les taules. En taules amb elements conductors cal determinar els paràmetres elèctrics (tensió, corrent i freqüència, resistències de la posada a terra i comprovació dels dispositius diferencials).

4. MESURES PREVENTIVES GENERALS RELACIONADES AMB LA LIPOATRÒFIA SEMICIRCULAR

Una vegada que es confirma l'afectació d'un/a treballador/a per LS, el/la metge/essa del treball ha d'iniciar la cerca activa de casos entre la resta de treballadors/es i el SP ho ha de posar en coneixement de l'empresa a fi que adopti les mesures preventives i de coordinació amb altres empreses si és el cas.

En la fase inicial de detecció de casos és important que l'empresa faci una comunicació a tots els membres del personal, a través dels seus representants o directament en cas que no n'hi hagin, perquè estiguin assabentats del problema i perquè, si tenen qualsevol consulta, es puguin dirigir al SP.

Mentre la investigació continua, les alteracions de la salut que s'observin per causes derivades de la modificació de l'ambient laboral han de ser valorades com a conseqüència d'aquest ambient i, per tant, diagnosticades i tractades per la mútua corresponent, incloent-hi la baixa laboral quan calgui.

La causa de la LS és, a hores d'ara, desconeguda fins ara. No obstant això, a partir de la bibliografia i de l'estudi dels casos presentats fins al moment, es poden identificar determinats factors d'exposició que es relacionen amb la LS. Aquests factors d'exposició són: pressió, camps electromagnètics i electricitat estàtica.

Cal actuar, doncs, sobre els paràmetres coneguts associats amb aquests factors d'exposició, com ara el mobiliari, els procediments i els hàbits de treball, la humitat relativa de l'aire i instal·lació elèctrica en el lloc de treball.

Des d'un punt de vista pràctic, les mesures concretes que es recomanen són:

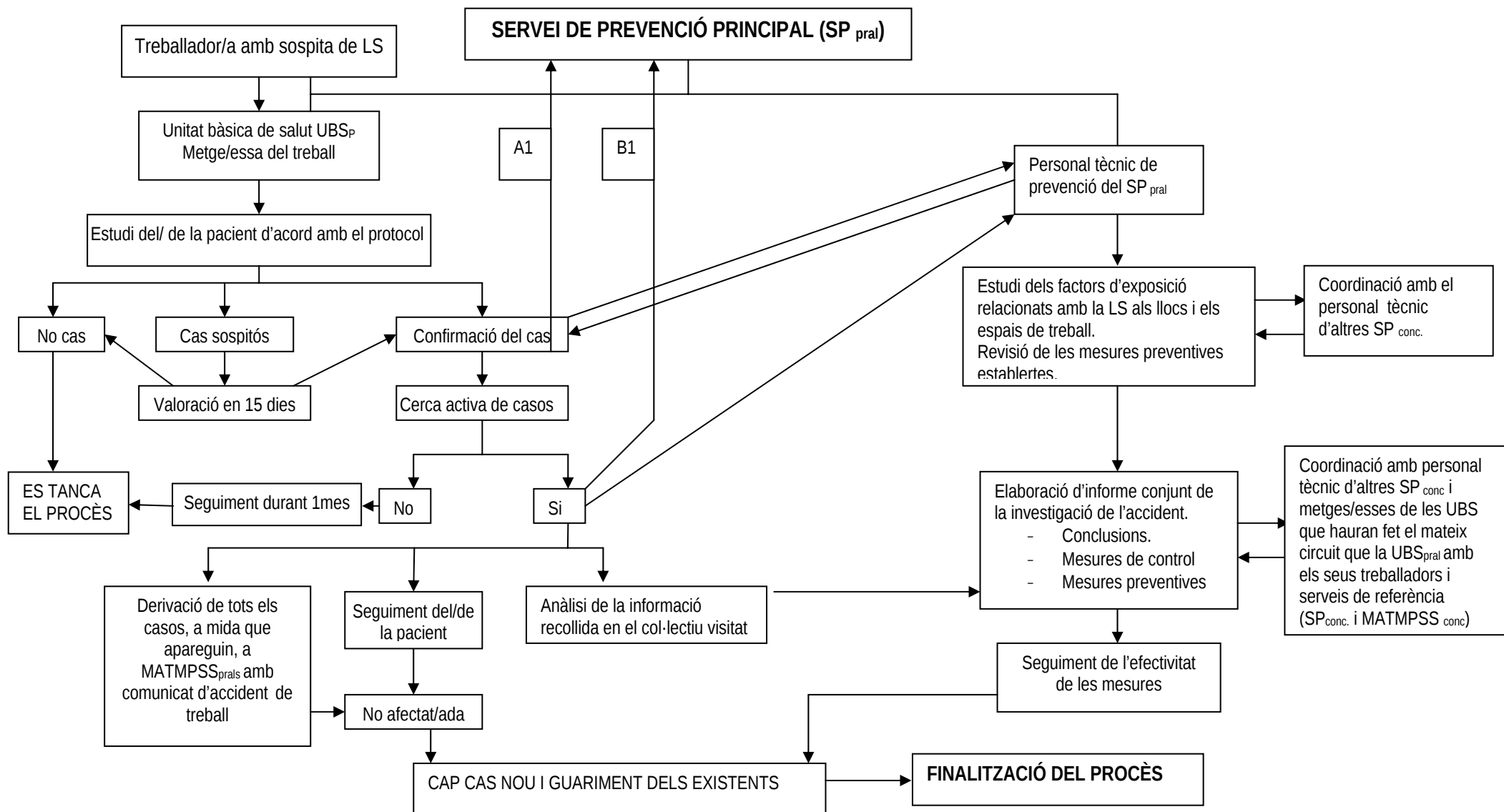
- Que els cantells o vores de les taules siguin amples, de manera que la superfície de contacte sigui gran, és a dir, evitant els cantells vius i prims.
- Informar els treballadors i establir procediments de treball per evitar que les diferents parts del cos de les persones puguin exercir pressió d'una manera continuada sobre els cantells del mobiliari i, en especial, de la taula de treball.

- Revisar el disseny dels llocs de treball i la distribució dels equips i les eines de treball per evitar moviments que impliquin el contacte amb les vores de la taula. En aquesta revisió cal tenir presents no només les tasques habituals del lloc de treball, sinó també les derivades del manteniment i, sobretot, la neteja.
- Evitar la presència en els llocs de treball de materials que originin i acumulin electricitat estàtica.
- Garantir uns valors d'humitat relativa de l'aire de l'ordre del 50% en aquells casos en què hi hagin problemes de càrregues electrostàtiques. Un possible indicador d'aquestes situacions és l'existència de queixes del personal per descàrregues d'electricitat estàtica.
- Evitar la influència de les instal·lacions elèctriques sobre l'estructura metàl·lica de les taules de treball, millorant l'aïllament elèctric del cablatge respecte de l'estructura metàl·lica de la taula i connectant la taula a la presa de terra de protecció del circuit elèctric.

ANNEX 1

PROCEDIMENT D'ACTUACIÓ DE L'EMPRESA EN ELS CASOS DE LIPOATRÒFIA SEMICIRCULAR

A1: Comunicació amb els serveis de prevenció concurrents (SP_{conc}) quan es confirma l'existència d'un cas a qualsevol empresa per iniciar la cerca d'altres casos en cada una de les altres empreses. Si es confirmen, les Unitats Bàsiques de Salut Concurrents (UBS_{conc}) han de seguir el mateix circuit que el definit per la UBS de l'empresa principal

B1: Comunicació de l'accident de treball a l'autoritat laboral i dels casos confirmats a l'autoritat sanitària a efectes de supervisió i comprovació de l'establiment de mesures de control.

ANNEX 2

RECOLLIDA D'INFORMACIÓ MÈDICA PER A LA NOTIFICACIÓ I SEGUIMENT DE LA LIPOATROFIA SEMICIRCULAR

Recollida d'informació mèdica que cal notificar:

Tota la informació s'ha de facilitar a la unitat territorial del Departament de Salut i al Centre de Seguretat i Condicions de Salut en el Treball en suport informàtic.

DADES EMPRESA

Empresa en la què estan donats d'alta a la Seguretat Social els/les treballadors/es afectats/ades:

Nom

Codi de compte de cotització (CCC)

Codi d'identificació fiscal (CIF)

Edifici o centre de treball on desenvolupen la tasca els/les treballadors/es afectats/ades:

Nom de l'empresa titular de l'edifici / centre de treball

Codi de compte de cotització (CCC)

Codi d'identificació fiscal (CIF)

Adreça

Població

Telèfon de l'empresa

DADES PERSONALS

Nom i cognoms

NIF

Data de naixement

Edat

Sexe

Data de visita

Afectat/ada (Sí / No)

Data de percepció de la lesió

Data d'incorporació a l'edifici actual, data d'incorporació al lloc de treball actual o data de modificació de mobiliari actual

Tipus de mobiliari canviat (cal especificar-lo)

LLOC DE TREBALL

Les dades que s'indiquen a continuació s'han d'omplir per cada tipologia de llocs de treball homogenis, és a dir, per agrupacions de llocs de treball que disposin de les mateixes instal·lacions, mobiliari i equips de treball:

Identificació del lloc de treball (aquest camp ha de ser comú amb el camp que té el mateix nom de l'annex 3 de recollida de dades de les condicions de treball; es recomana una codificació interna de l'empresa, inequívoca com ara LL001 ...):

Ubicació del lloc de treball (Planta,...)

Feina que es fa

Taula amb estructura metàl·lica (M) o taula amb estructura no metàl·lica (N)

Taula amb superfície de fusta (F) o de resina sintètica (R) o d'altres (A)

Taula amb suport (safata) de recollida de cablatge elèctric (Sí/No)

Taula amb vora prima i angular (PA) o ampla i angular (AA) o ampla i arrodonida (Aa)

Terra de moqueta (M) catifa (C), metàl·lic(T), paviment sintètic(S), paviment ceràmic (rajola, marbre, gres...) (P), fusta (parquet) (F)

Cadires amb rodes (Sí/No)

Cadira folrada de material tèxtil sintètic (S) o material plàstic (P)

Punt de contacte de la lesió amb la vora de la taula (Sí/No)

Contacte de la lesió amb la barra de sota la taula (Sí/No)

Altres contactes de la lesió amb el mobiliari (cal especificar-los)

RESPECTE A LA LIPOATRÒFIA:

Altres causes de LS (Sí/No)

Altura de cadascuna de les lesions presents

Localització de la lesió a la cama (LC)

1 -	A: Anterior	L: Lateral	P: Posterior
2 -	U: Unilateral	B: Bilateral	
3 -	D: Dreta	E: Esquerra	

Localització de la lesió a l'avantbraç (LA)

1 -	A: Anterior	L: Lateral	P: Posterior
2 -	U: Unilateral	B: Bilateral	
3 -	D: Dreta	E: Esquerra	

Quan la zona afectada és *dreta o esquerra*, se sobreentén que és unilateral.

Caldria codificar-ho de la següent forma:

- o A: Anterior
- o AD: Anterior dreta
- o AE: Anterior esquerra
- o ALB: Anterolateral bilateral
- o ALD: Anterolateral dreta
- o ALE: Anterolateral esquerra
- o L: Lateral
- o LD: Lateral dreta
- o LE: Lateral esquerra
- o LB: Lateral bilateral

Localització de la lesió en l'abdomen (Lab)

Amplada i llargada de cadascuna de les lesions presents

Informació de l'evolució (a partir del diagnòstic de LS)

Data de cada visita efectuada

Amplada i llargada de cadascuna de les lesions presents

Darrers canvis en el mobiliari (especificar) i data de cadascun dels canvis

Canvis del comportament (cal especificar-los)

Data de cadascun dels canvis

ANNEX 3

RECOLLIDA DE DADES SOBRE LES CONDICIONS DE TREBALL PER A LA NOTIFICACIÓ I SEGUIMENT DE LA LIPOATROFIA SEMICIRCULAR

Recollida d'informació sobre condicions de treball a notificar:

DADES EMPRESA

Empresa en què estan donats d'alta a la Seguretat Social els/les treballadors/es afectats/ades:

Nom

Codi de compte de cotització (CCC)

Codi d'identificació fiscal (CIF)

Edifici o Centre de treball on desenvolupen la tasca els/les treballadors/es afectats/ades:

Nom de l'empresa titular de l'edifici o el centre de treball

Codi de compte de cotització (CCC)

Codi d'identificació fiscal (CIF)

Adreça

Població

Telèfon de l'empresa

DADES LLOC DE TREBALL

Les dades que s'indiquen a continuació s'han d'omplir per cada tipologia de llocs de treball homogenis, és a dir, per agrupacions de llocs de treball que disposin de les mateixes instal·lacions, mobiliari i equips de treball:

- Identificació del tipus de lloc de treball (aquest camp ha de ser comú amb el camp que té el mateix nom de l'annex 2 de recollida d'informació mèdica; es recomana una codificació interna de l'empresa inequívoca com ara LL001 ...):
- Instal·lacions generals de l'edifici:
 - o Sistema de ventilació general
 - Tipus: ☐ Forçat ☐ Natural
 - Renovació:.....%
 - Finestres practicables: ☐ Sí ☐ No
 - o Sistema de climatització ☐ Sí ☐ No
 - Integrat al sistema general de ventilació: ☐ Sí ☐ No
 - o Sistema d'humidificació de l'aire ☐ Sí ☐ No
 - ☐ Portàtil
 - ☐ Fix independent del sistema general de ventilació
 - ☐ Fix integrat al sistema general de ventilació
 - o Instal·lació elèctrica
 - Distribució del cablatge en els llocs de treball

☐ Terra ☐ Paret ☐ Columnnes

El cablatge elèctric disposa d'aïllament suplementari respecte a les parts metàl·liques de la taula: ☐ Sí ☐ No

Tipus de l'aïllament:.....

o Tipus de terra

Terra tècnic: ☐ Sí ☐ No

Material superfície terra:

- ☐ Moqueta
- ☐ Catifa
- ☐ Metàl·lic
- ☐ Paviment sintètic
- ☐ Paviment ceràmic (rajola, marbre, gres, ...)
- ☐ Fusta (parquet)

Tractament antiestàtic de la superfície d'origen ☐ Sí ☐ No

Aplicacions periòdiques de líquid antiestàtic⁽¹⁾: ☐ Sí ☐ No

Zona d'aplicació:

- ☐ Entorn del lloc de treball
- ☐ Accessos al lloc de treball
- ☐ Àrees de serveis

Producte:.....

Periodicitat:.....

⁽¹⁾ Cal adjuntar la fitxa de dades de seguretat i de procediment d'aplicació del líquid antiestàtic.

o Altres equips:

Disposen en els llocs de treballs d'equips tals com:

	Freqüència (Hz)
☐ Emissores de ràdio (walkie-talkies)	
☐ Amplificadors de senyal de telefonia mòbil	

- Mobiliari

o Taula de treball⁽²⁾

Model:

Fabricant:

Distribuïdor:

Material superficial:

- ☐ Fusta
- ☐ Resina sintètica
- ☐ Altres.....

Material de l'estructura:

- ☐ Metàl·lica
- ☐ No metàl·lica

Disposa de suport (safata) de recollida de cablatge ☐ Sí ☐ No

Presa de terra de protecció elèctrica: ☐ Sí ☐ No

Agrupació taules: ☐ Sí ☐ No

Mampares de separació de taules: ☐ Sí ☐ No

⁽²⁾ Cal adjuntar l'esquema de les vistes frontal i lateral (incloent-hi les mides)

o Cadira

Model:

Fabricant:

Distribuïdor:

Material de la superfície:

- ☐ Fibra tèxtil sintètica
- ☐ Fibra tèxtil natural
- ☐ Material plàstic

Cadira antiestàtica:

- Rodes: ☐ Sí ☐ No
- Seient: ☐ Sí ☐ No
- Respatller: ☐ Sí ☐ No

o Reposapeus: ☐ Sí ☐ No

Material:

- ☐ Metàl·lic
- ☐ No metàl·lic

- Equips de treball a la taula de treball:

- ☐ Ordinador de sobretaula
- ☐ Ordinador portàtil
- ☐ Impressora/escàner
- ☐ D'altres

o Ubicació de la CPU:

- ☐ Sobre la taula
- ☐ Sota la taula al terra
- ☐ Sota la taula en una estructura metàl·lica

o Ubicació de la impressora:

- ☐ Sobre la taula personal
- ☐ Centralitzada

RESULTATS DELS MESURAMENTS

Les dades que s'indiquen a continuació fan referència als paràmetres que cal mesurar. No obstant això, cal adjuntar també els informes corresponents:

- Condicions termohigromètriques: temperatura seca i humitat relativa de l'aire en els llocs de treball afectats i mesurament dels mateixos paràmetres a l'exterior.

DATA	PLANTA	IDENTIFICACIÓ DEL LLOC DE TREBALL	HUMITAT RELATIVA INTERIOR(%)	HUMITAT RELATIVA EXTERIOR (%)	TEMPERATURA INTERIOR (°C)	TEMPERATURA EXTERIOR (°C)

- Càrregues electrostàtiques: cal determinar les diferents situacions de generació, acumulació i descàrrega electrostàtica durant les tasques habituals de treball. Cal considerar el nivell de la humitat relativa durant els mesuraments, així com altres paràmetres que hi puguin influir.

DATA	PLANTA	IDENTIFICACIÓ DEL LLOC DE TREBALL	HUMITAT RELATIVA INTERIOR(%)	FORMA DE GENERACIÓ	CÀRREGA ELECTROSTÀTICA (V)	MATERIAL DE LA SOLA DEL CALÇAT	SEXE	MATERIAL DE LA ROBA

- Camps electromagnètics: camp elèctric (E) i camp magnètic (H) a 50 Hz de freqüència; sempre que hi hagi instal·lacions i/o equipament que puguin generar camps electromagnètics en altres freqüències, cal tenir-los en compte. Les mesures s'han de localitzar en els llocs més pròxims a la persona i han de cercar els valors més alts.

DATA	PLANTA	IDENTIFICACIÓ DEL LLOC DE TREBALL	CAMP ELÈCTRIC (V/m)	CAMP MAGNÈTIC (mA/m o µT)	FREQÜÈNCIA (Hz)

- Estudi de la instal·lació elèctrica de les taules. En taules amb elements conductors, cal determinar els paràmetres elèctrics (tensió, corrent i freqüència, resistències de la posada a terra i comprovació dels dispositius diferencials).

ANNEX 4

**ADRECES I TELÈFONS DE VIGILÀNCIA
EPIDEMIOLÒGICA, DE L'AUTORITAT LABORAL, DELS
CENTRES DE SEURETAT I CONDICIONS DE SALUT EN
EL TREBALL I DE LA INSPECCIÓ DE TREBALL I
SEURETAT SOCIAL**

AGÈNCIA DE SALUT PÚBLICA DE BARCELONA

Plaça Lesseps, 1
08023 BARCELONA
Telèfon: 932 384 545
Fax: 932 182 275

**UNITAT DE VIGILÀNCIA EPIDEMIOLÒGICA REGIÓ BARCELONÉS NORD MARESME
SERVEIS TERRITORIALS DE SALUT A BARCELONA**

Pl. Catalunya, 20
08002 BARCELONA
Telèfon: 935 671 160
Fax: 935 671 174

UNITAT DE VIGILÀNCIA EPIDEMIOLÒGICA REGIÓ COSTA DE Ponent

Av. Gran Via, 8-10, 5a planta
08902 HOSPITALET DE LLOBREGAT
Telèfon: 934 213 255, 934 325 041
Fax: 933 327 607

UNITAT DE VIGILÀNCIA EPIDEMIOLÒGICA REGIÓ CENTRE

Ctra. Torrebonica, s/n.
08227 TERRASSA
Telèfon: 937 361 260 (MDO no TBC)
Fax: 937 361 266 (MDO no TBC)

SECCIÓ EPIDEMIOLÒGICA SERVEIS TERRITORIALS DE SALUT A GIRONA

C/ del Sol, 15
17004 GIRONA
Telèfon: 972 200 054
Fax: 972 219 907

SECCIÓ EPIDEMIOLÒGICA SERVEIS TERRITORIALS DE SALUT A LLEIDA

Av. Alcalde Rovira Roure, 2
25006 LLEIDA
Telèfon: 973 701 600
Fax: 973 246 562

SECCIÓ EPIDEMIOLÒGICA SERVEIS TERRITORIALS DE SALUT A TARRAGONA

Av. Maria Cristina, 54
43002 TARRAGONA
Telèfon: 977 224 151
Fax: 977 218 954

**UNITAT DE VIGILÀNCIA EPIDEMIOLÒGICA DE LES TERRES DE L'EBRE
SERVEIS TERRITORIALS A LES TERRES DE L'EBRE**

C/ La Salle, 8
43500 TORTOSA
Telèfon: 977 448 170
Fax: 977 449 625

SISTEMA D'URGÈNCIES DE VIGILÀNCIA EPIDEMIOLÒGICA DE CATALUNYA SUVEC

Telèfon: 627 480 828

SERVEIS TERRITORIALS DE TREBALL A BARCELONA

C/ Albareda, 2-4
08004 BARCELONA
Telèfon: 936 220 400
Fax: 936 220 401

SERVEIS TERRITORIALS DE TREBALL A GIRONA

C/ Rutlla, 69-75
17003 GIRONA
Telèfon: 972 222 785
Fax: 972 223 771

SERVEIS TERRITORIALS DE TREBALL A LLEIDA

C/ General Brito, 3
25007 LLEIDA
Telèfon: 973 230 080
Fax: 973 233 623

SERVEIS TERRITORIALS DE TREBALL A TARRAGONA

C/ Joan Baptista Plana, 29-31
43005 TARRAGONA
Telèfon: 977 233 614
Fax: 977 243 374

SERVEIS TERRITORIALS DE TREBALL A TERRES DE L'EBRE

C/ De la Rosa, 9
43500 TORTOSA
Telèfon: 977 448 101
Fax: 977 449 575

CENTRE DE SEGURETAT I CONDICIONS DE SALUT EN EL TREBALL DE BARCELONA

Plaça d'Eusebi Güell, 4-5
08034 BARCELONA
Telèfon: 932 055 001
Fax: 932 800 854

CENTRE DE SEGURETAT I CONDICIONS DE SALUT EN EL TREBALL DE GIRONA

Avinguda Montilivi, 118
17003 Girona
Telèfon: 972 208 216
Fax: 972 221 776

CENTRE DE SEGURETAT I CONDICIONS DE SALUT EN EL TREBALL DE LLEIDA

C/ Empresari Josep Segura i Farré, 728-B (Polígon Industrial El Segre)
25191 Lleida
Telèfon: 973 200 400
Fax: 973 210 683

CENTRE DE SEGURETAT I CONDICIONS DE SALUT EN EL TREBALL DE TARRAGONA

C/ Riu Siurana, 29-B (Polígon Camp Clar)
43006 Tarragona
Telèfon: 977 541 455
Fax: 977 540 895

INSPECCIÓ PROVINCIAL DE TREBALL I SEGURETAT SOCIAL A BARCELONA

Travessera de Gràcia, 303-311

08025 BARCELONA

Telèfon: 934 013 000

Fax: 934 593 335

INSPECCIÓ PROVINCIAL DE TREBALL I SEGURETAT SOCIAL A GIRONA

C/ Álvarez de Castro, 4, 2n pis

17001 GIRONA

Telèfon: 972 205 933

Fax: 972 209 785

INSPECCIÓ PROVINCIAL DE TREBALL I SEGURETAT SOCIAL A LLEIDA

Av. Segre, 2

25007 LLEIDA

Telèfon: 973 200 400

Fax: 973 222 743

INSPECCIÓ PROVINCIAL DE TREBALL I SEGURETAT SOCIAL A TARRAGONA

C/ Vidal i Barraquer, 20, baixos

43005 TARRAGONA

Telèfon: 977 233 714

Fax: 977 239 186

REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

- ¹ Curvers B, Maes A. Lipoatrophia semicircularis: a new office disease? (2003) Disponible a : <http://www.sfowler.com/esdjournal/lipoatrophia.htm>
- ² Kalouche H, * Whitfeld MJ. Leg crossers' dimple: A form of localized lipoatrophy. Australas J Dermatol. 2006 Nov;47(4):253-7.
- ³ Hermans V, Hautekiet M, Haex B, Spaepen AJ, Van der Perre G. Lipoatrophia semicircularis and the relation with office work. Appl Ergon. Aug. 1999; 30(4):319-24.
- ⁴ Gomez-Espejo C, Perez-Bernal A, Camacho-Martinez F. A new case of semicircular lipoatrophy associated with repeated external microtraumas and review of the literature. J Eur Acad Dermatol Venereol. 2005;19(4):459-61
- ⁵ Nagore E, Sanchez Mottilla JM, Rodriguez Serna M, Vilalta JJ, Aliaga A. Lipoatrophia semicircularis- a traumatic panniculitis: report of seven cases and review of the literature. J Am Dermatol. 1998; 39 (5 Pt2):879-81.
- ⁶ Mascaro JM, Ferrando J. The perils of wearing jeans; lipoatrophia semicircularis. Int J Dermatol. 1983; 22(5): 333.
- ⁷ Gruber PC, Fuller LC. Lipoatrophy semicircularis induced by trauma. Clin Exp Dermatol. 2001; 26(3):269-71
- ⁸ De Groot AC Is lipoatrophia semicircularis induced by pressure? Br J Dermatol. 1994;131 (6):887-90.
- ⁹ Flagothier C, Quatresooz P, Pierard GE. Electromagnetic lipolysis and semicircular lipoatrophy of the thighs. Ann Dermatol Venereol. 2006 Jun-Jul;133(6-7):577-80.
- ¹⁰ Gamaley I, Augsten K, Berg H. Electrostimulation of macrophage NADPH oxidase by modulated high-frequency electromagnetic fields. Bioelectrochem. Bioenerget. 1995; 38: 415-418.
- ¹¹ Maes A, Curvers B, Verschaeve L. Lipoatrophia semicircularis: the electromagnetic hypothesis. Electromagnetic Biology and Medicine 2003; 22 (2).
- ¹² Sign 50: A guideline developers' handbook. Disponible a: <http://www.sign.ac.uk/guidelines/fulltext/50/index.html>
- ¹³ Orden Ministerial de 16 de desembre de 1987, Orden TAS 2926/2002, Ordre TRI/10/2004

INFORMACIÓ DIVERSA DISPONIBLE A LA XARXA

1. <http://www.sfowler.com/esdjournal/lipoatrophia.htm>
2. http://osha.europa.eu/publications/newsletter/8/news8_es.pdf (PÀGINA 12)
3. http://www.ncbi.nlm.nih.gov/entrez/query.fcgi?db=pubmed&cmd=Retrieve&dopt=AbstractPlus&list_uids=10416844&query_hl=2&itool=pubmed_docsum
4. http://www.ncbi.nlm.nih.gov/entrez/query.fcgi?db=pubmed&cmd=Retrieve&dopt=AbstractPlus&list_uids=7857845&query_hl=2&itool=pubmed_docsum
5. http://www.segla.net/lipoatrofia_semicircular.htm